

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. nép-
oktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya :

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Sgyéb hirdetéseknek :

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... " 16.— | nyolczad oldal " 4.—

A díjak előre bektüendőek a Szent-István-Társulathoz.

A tanító nyelvismerete.

A belügyminiszter a napokban nagyjelentőségű rendeletet bocsátott közre a közigazgatási tisztviselők nyelvismerete tárgyában. Ebben a rendeletben kötelességükké van téve a közigazgatási tisztviselőknek, hogy a nem magyar anyanyelvű néppel a saját anyanyelvén érintkezzenek; amennyiben a hatóságuk körébe tartozó nép nyelvét nem bírják, igyekezzenek azt elsajátítani.

Kutatni azokat az okokat, amelyek a minisztert e rendeletének kiadására birták, mérlegelni azokat az eredményeket, amelyek a rendelet lelkiismeretes alkalmazásából várhatók, túlhaladja e lapok keretét. Egyet azonban egész általánosságban, minden vonatkoztatás nélkül a napi politikára, megjegyezhetünk. Azt jegyezhetjük meg, hogy a nép bizalmának megnyerésére, ragaszkodásának biztosítására, félreértések eloszlatására, célzatos izgatások hatásának ellen-súlyozására alig van más olyan hatékony eszköz, mint a nép nyelvének ismerete s a néppel az anyanyelvén való érintkezés.

Ha áll ez a közigazgatásra, ahol a pártatlan, igazságos és külső nyilvánulásában is megfelelő, tehát humánus eljárás elvégre is feleltetheti a néppel a tolmács útján való érintkezés kellemetlenségeit, kétszeresen fontos követelmény az elemi iskolára nézve, hogy az alkalmazott tanító beszélje annak a népnek nyelvét, amelyhez növendékei tartoznak. Azért épen nem tudjuk helyeselni azt a fölfogást, mely a magyarosítás biztosítására a nép nyelvét egyáltalában nem beszélő tanítót küld a nemzeti-ségi vidékre.

Azt mondják, hogy az ilyen eljárás kettős okból szükséges. Először azért, mert a nép nyelvét nem beszélő, tehát az illető nemzetiségi néppel fajrokonságban épen nem álló tanító nemzeti szempontból föltétlenül megbízható; másodsor azért, mert a nép nyelvét nem be-

szelő tanító nem beszélhetvén a gyermekkel az anyanyelvén, rá van arra utalva, hogy csak magyarul beszéljen. S ez a siker biztosítása szempontjából igen lényeges dolog.

Ami a megbízhatóság kérdését illeti, képtelenül elszomorító dolog volna, ha nemzeti szempontból meg nem lehetne bízni a nép nyelvét is beszélő, esetleg a nemzetiségi népből származott, de magyar nevelésben részesült tanítóban. Ha a nemzeti környezetnek, céltudatos nemzeti irányú, évek sorára kiterjedő nevelésnek nincs akkora hatása egy intelligens emberre, hogy annak föltétlenül megbízhatóságát biztosítsa, mi alapon reménykedünk abban, hogy a nemzetiségi környezet hatása alatt növo ifjú nemzedéket a tanító pár év alatt a magyar nemzeti érzésnek megnyeri, ez érzésben megerősíti, a magyar szóval a magyar művelődés világába, a magyarság erkölcsi közösségébe bevezeti?

A csak magyarul beszélő tanító ú. n. kényszermagyarosításán rendszerint igen kevés az áldás. Néha, amikor az egyéni kiválóság nagy ügyszeretettel és ernyedetlen szorgalommal egyesül, teljes a siker, ámde nem a nép nyelvi ismeretének hiánya miatt, hanem annak ellenére, sok erőfeszítéssel, nem kevés erőpazarlással.

A nép nyelvét nem beszélő tanító legalább kezdetben föltétlenül tolmácsra szorul, különben épen nem tudja magát megértetni. Mi lesz ez esetben a bizalomkeltésből, ami a sikeres nevelő-tanítói ténykedésnek igen lényeges föltétele, arról sokat beszélni fölösleges. Valamint arra sem kell sok szót vesztegetni, mennyire kedvező a tolmács útján való közlekedés arra nézve, hogy az esetlegesen résen levő ellenséges erő éket verjen a szülői ház és az iskola közé.

A tolmács igénybevétele szűkebb térre szorítható később, midőn a gyermekek már tudnak valamit magyarul. Ekkor már akként taníthat a tanító, hogy a fölmutatott dolgokhoz köti a fo-

galmat s ezt magyar szóval rögzíti. S ez a legokosabb dolog, amit tehet: csak hogy ennek az eljárásnak is megvan az a hátránya, hogy a tanító nem tudja kellőképen számbavenni a gyermeknek a szülői hazban szerzett ismereteit és tovább kénytelen időzni az egyes részleteknél, mintha a gyermek anyanyelvét bírná.

Ha a magyar nyelv tanításában sikert akarunk s azt biztosítani is akarjuk, tanácsos, hogy kövessük a belügyminiszter jó példáját: a nemzetiségi nép közé a nép nyelvét beszélő, emellett természetesen a magyar kultúra emlőjén nőtt és minden tekintetben megbízható tanítót küldjünk.

Ha ilyen tanító pályázik, az illetőtől nem reszesítsük előnyben a nép nyelvét nem bíró pályázót fölötte. Az az előzékenység és figyelem, melyet a nép nyelve iránt tanúsítunk, a magyar nemzeti szellem diadalára fog szolgálni.

Győr.

Ember János.

A fogalmazásról.

III.

Ha a gyermek beszélnéességét eléggé kifejlesztettük, akkor ezzel az írásbeli fogalmazás útjáról a legnagyobb akadályt elhárítottuk és a siker felét elértük. Hogy azonban a fogalmazást könnyűvé tegyük, ép ez eljárásunk titka. Azért a fogalmazást úgy végeztessük, hogy a gyermeknek nehézséget ne okozzon, mert nincs kínosabb helyzet annál, ha a tanuló nem tudja, mit írjon és tehetetlenül vergődik, anélkül, hogy akár egy szó jutna tolla hegyére.

Sokat gondolkoztam azon, miképen volna lehetséges a fogalmazást úgy tanítani, hogy abban nagyobb eredményt érjünk el. Ebbeli töprengésemben a *rajzolás* tanításának új módszere jött segítségemre, amely a gyermek kezének mozgását nem köti meg, fantáziájának szabad megnyilatkozását nem korlátozza, nem szab neki határt, hogy csak ponttól pontig haladhat, nem szorítja hálóba alkotóképességének útját. Ez az eljárás pedig nagyon helyes, mert a sok akadály, kiszabott keret, a meghatározott méret mint ólom nehezedik a gyermek lelkére és nem mer mozogni úgy, ahogyan akar, fél a hibától, retteg még a megkezdéstől is.

A rajzolás tanításának ezen újabb időben felszínre hozott iránya vezetett engem arra, hogy bizony ezt az elvet, a szabad mozgás elvét, a fogalmazás tanításánál is érvényesítenünk kellene. Hogy itt is szabadjára kell engedni a gyermekeket, hadd írjon arról, amit gondol és kifejezni tud, ne korlátozzuk megnyilatkozásában, ne kössük meg munkájában, ne állítsunk föl neki *tilalomfákat*, mert az ezekbe való beleütközés félelme visszatartja mozgásában, szabad munkájában. És hiszen a

rajzolás sem egyéb, mint *fogalmazás*, ennél is a gondolatot, az érzelmet fejezzük ki. A rajzolásban, a festésben is a lélek nyilatkozik meg, csak más alakban, mint az írásnál. Ha nem tudom megmondani, hogy az erdőn át az út merre vezet, *hogyan kanyarodik, lerajzolom*. Nem fogalmazás az, ha a gyermek a nyelvgyakorló egyes gyakorlataiban a vonalkák helyébe szavakat told be, avagy másol és csak másol és diktálás után ír. Szó sincs arról, hogy ezek nem volnának hasznos és szükséges foglalkozások, de a fogalmazás lényegét nem ezek alkotják és önálló munkásságra nem ily eljárások vezetnek, a lelki működést nem fokozzák és az individuális írásbeli készséget nem szolgálják. Tért kell engedni azért a fogalmazásnál is a *szabad* mozgásnak és ennek alapján kell irányítással, javítással, magyarázással és különösen *gyakorlással* a tökéletesedést előmozdítani.

Ezekben akartam a fogalmazásban követendő *főelvet* röviden jelezni, amelynek a gyakorlatban való alkalmazásával az írásbeli kifejezésben nagyobb sikert érhetnénk el. De hát mit értek a fogalmazás útjában álló és azt megbénító akadályok, korlátok, tilalomfák alatt? A fogalmazást az újabb időig a túlságosan tanított és gondozott nyelvtani ismeretek háttérbe szorították, tehát a lényegét fojtogatta a forma, ezzel a külső győzött a belső tartalom fölött; mert mindenki belátja, hogy a nyelvtani ismeretek tudása még nem fogalmazás, hanem csak eszköz arra, hogy az írásban kifejezett gondolat a megállapított külső alakban megjelenhessen. A nyelvtani tudnivalók tanítása fölött folyt kimerítő és tanulságos vitának megvolt az a tisztító hatása, hogy most már a száraz nyelvtani ismeretek helyett a fogalmazás gyakorlati része lép előtérbe, amihez az új tanítási tervek nagyban hozzájárultak. Kevesebb *elméletet* tehát a nyelvtani ismeretekből és minél több *gyakorlatot*, beszélgetést, írást, fogalmazást. Ezt valószínűleg meg már a kezdet-kezdetén a Szent-István-Társulat kiadásában megjelent *Ember-féle Magyar nyelv- és fogalmazási kézikönyvek*. Ezekben a könyvekben érvényesült módszer ma már a tantervek és az ezekhez írott könyvek is alkalmazni törekednek. De a kezdet érdeme e könyvek szerzőjeé. A népiskolában főleg a gyakorlati értékkel bíró ismereteknek van a legnagyobb értéke. Ezen szempontból kell a nyelvtani ismereteket is tárgyalnunk. Ez pedig a nyelvtannak a *helyesírási* része és az, ami ezen ismeretekkel összefügg, azaz megértésükhöz szükséges.

A helyesírási tudnivalókat azonban szintén nem elméletileg kell tanítanunk. Mit ér az, hogyha ezeket a tanulók *elmondani* tudják. Más az, valamit elmondani tudni és más az ismeret tényleg alkalmazni. Azért a helyesírási részletek *gyakorlati* alkalmazására kell a legnagyobb figyelmet fordítanunk, nem pedig azok elmondására. A helyesírási elvek a megértést

követ
nak
helye
magá
ezér
séget
mond
egyfé
és az
tani,
bánju
külön
lyokra
gyakó
ismer
alkal
nagy
ben a
akar
pedig
osztá
rends
vesz
begyá

És
nyelv
tanul
reték
a has
tárgy
török
több
zük é
altal
latáb

A
akada
nem
külső
gyalá
lyát
és til
szárn
zásár

Mo
fogal
Po

Is
tendő
let.
I. szá
lelkés
magy.
rende
minis
13065
szám
elügy
megfe

követő gyakorlati, *írásbeli* alkalmazással válnak a gyermek öntudatos kincsévé. Már a helyesírási dolgok elméleti fejtegetésénél is magát a fogalmazási ügyességet gyakoroljuk, ezért legyünk azon, hogy ennél a beszélőképességet fejlesszük azzal, hogy a gyermekek által mondott példák, mondatok ne *sablonosak*, ne egyfélék, hanem különféle változatúak legyenek és az élő beszédből merítsük azokat. A nyelvtani, helyesírási tudnivalókkal nagyon fukaran bánjunk, mert sokat jól tudni nehéz dolog, különösen a gyermeknek. Azért az egyes osztályokra kijelölt anyagot jól, alaposan, sokoldalúan gyakoroljuk, hogy a gyermek vérévé válják az ismeret és írásában minden nehézség nélkül alkalmazza is azt. Ily eljárás mellett évről-évre nagyobb és biztosabb eredményre jutunk, szemben azon eljárással, amely mindent egyszerre akar és ezzel vagy nagyon is keveset, alaposan pedig semmit sem ér el. Így például a második osztályban a szótagolást és elválasztást, ha rendszeresen akarjuk tanítani, mily hosszú időt vesz az igénybe, míg annak minden részletét begyakoroljuk.

És megjegyzem, hogy a nem magyar anyanyelvű, magyarul beszélni csak az iskolában tanuló gyermekeknél a magyar *nyelvtani* ismeretek tárgyalásánál is főleg magának az eleven, a használatos beszédnek megtanulására és ezen tárgynál való gyakorlására hazafias buzgósággal törekedjünk, úgy, hogy a nyelvvalakokat minél több példán való szemléltető gyakorlással végezzük és azokat beszélgetésünkbe szőjük, hogy ezáltal őket a gyakorlati magyar beszéd használatában tökéletesítsük.

A nyelvi ismeretek nyújtása ne legyen tehát akadály a tulajdonképeni fogalmazásnak, hanem csak tökéletesítése az írásbeli kifejezés külső formáságának. A túlságos nyelvtani tárgyalásokban látom tehát a fogalmazás akadályát és a helyesírási szabályokban a korlátokat és tilalomfákat, amelyekbe való botlás félelme szárnyát szegi a gyermek írásbeli megnyilatkozásának.

Most pedig térjünk át magára az írásbeli fogalmazás gyakorlására.

Pozsony.

Mihalicska János.

(Vége következik.)

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Iskolai ingatlan telekkönyvi állapotában történő változások ellenőrzéséről miniszteri rendelet. *Kivonat a beszercebányai egyházmegye 1908. évi I. számú körleveléből.* Tudomás és az iskolaigazgató lelkész urak részére miheztartás végett közzéteszem a magy. kir. vallás- és közokt. miniszter úrnak alábbi rendeletét. «A magy. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől. Valamennyi kir. tanfelügyelő úrnak. 130691. szám. — Hivatali elődömnök 1903. évi 17364. számú körrendeletét, mellyel arra köteleztetett a tanfelügyelő úr, hogy amidőn az igazságügyminiszter úr megfelelő intézkedése következtében valamely bíróság-

nak, mint telekkönyvi hatóságnak végzéséből felekezeti iskolai ingatlan telekkönyvi állapotában történő változást értesül, a végzést a kellő jogorvoslati lépések megtétele végett a tiszti főügyészhez tegye át, ezennel hatályon kívül helyezem s utasítom a tanfelügyelő urat, hogy adott esetben szorosan a következőkhöz tartsa magát: Az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 14. §-ának világos rendelkezése szerint a kormánynak — a főfelügyeleti jogból kifolyólag — azt kötelessége *ellenőrizni*, hogy az iskolai alapok és alapítványok biztos elhelyezést nyerjenek, rendeltetésüktől el ne vonassanak és rendeltetésük céljára — iskolai célra fordíttassanak. Viszont a hivatkozott törvényszakasz egyenesen az egyházi főhatóságoknak teszi föladatává az iskolai vagyonok oly irányú *felügyeletét*: hogy vajjon azok rendeltetési céljukra fordíttatnak-e? Kétségén felül áll tehát, hogy az egyházi főhatóságnak képezi törvényből folyó feladatát afélől gondoskodni, hogy a telekkönyvi változást szenvedett ingatlanoknak továbbra is iskolai célokra leendő használata a telekkönyvi változást követőleg feltétlenül biztosítottassék s a kormánynak törvényszabta kötelessége *ellenőrizni* azt, hogy az egyházi főhatóság ezen feladatát teljesíti-e? Ebből folyólag utasítom a tanfelügyelő urat, hogy amidőn a bíróságnak, mint telekkönyvi hatóságnak végzésében arról értesül, hogy valamely felekezeti iskolai ingatlan telekkönyvi állapotában változás történt: kérje föl az illetékes egyházi főhatóságot, hogy haladéktalanul gondoskodni sziveskedjék arról, hogy azon ingatlanok, vagy az ingatlanból befolyt vételárnak, vagy azzal felérő értékű más ingatlanok iskolai célra leendő használata okvetlenül biztosítottassék s ennek megtörténte a tanfelügyelő úrral közöltessék. Amennyiben pedig a tanfelügyelő úr ily irányú fölkérésére 60 nap alatt teljesen megnyugtató értesítést nem nyer, hozzám jelentést tenni tartozik. Budapest. 1907. november hó 25-én. Apponyi, s. k.»

Államsegély-kérvények fölszerelése tárgyában miniszteri pótló rendelet. A nagyméltóságú m. kir. vallás- és közokt. miniszter úr valamennyi közig. bizottsághoz 137213/907. sz. a. intézett körrendeletében kijelentette, hogy a felek iskolák tanítói részére igénybevenni kívánt államsegélyek engedélyezése iránti folyamodványokhoz az érdekelt egyházközség vagyoneleltárát becsatolni nem szükséges. Az idézett miniszteri rendelet különben a következő: «Több oldalról fölmerült nézeteltérés szükségessé teszi, hogy az 1907. évi XXVII. t.-c. végrehajtása tárgyában 76000/907. szám alatt kiadott Utasítás III. Függelékének VII. pontjában előforduló téves kitétel helyesbítettessék. Az Utasítás ezen függelékében közölt jelentés-minta ugyanis — melynek használatát a közigazgatási bizottságok részére kötelezőleg előírtam — a VII. pontjában véletlenül a *«hitközségi vagyoneleltárt»* is mint olyant említi föl, amely az államsegélyes kérvényeknél mellékletként csatolandó lenne. Hogy azonban az Utasítás ily irányban rendelkezni egyáltalán nem kívánt, azt kétségtelemné teszi annak 25. §-a, melynek a) pontjában kifejezetten csak **a polgári község vagyoneleltárának bemutatásáról van szó** s így nyilvánvaló a tévedés. Nehogy pedig ezen ellentét téves magyarázatokra vezethessen, figyelemzetni kívántam a közigazgatási Bizottságot, hogy a felekezeti iskolai tanítók fizetés-kiegészítése és korpólléka fejében elnyerni kívánt államsegélyek engedélyezésére vonatkozó kérvényekhez a *«hitközségi vagyoneleltárak nem szükségesek és azért azok bekívánása mellőzendő.* Budapest, 1907. évi december hó 14-én. Apponyi, s. k.» Beszercebánya, 1908. január 1.

IRODALOM.

A főkegyúri jog és az autonómia, különös tekintettel a vallás- és tanulmányalapítványokra. Irta *Túri Béla.* A megvalósulás küszöbén álló katolikus autonómia legfontosabb kérdését tisztázza *Túri Belának A főkegyúri jog és az autonómia* című most megjelent

munkája. A főkegyúri jog alkotmányjogi megvilágításának szükségétől függően a katolikus autonómia szervezése, *Túri Béla* a katolikus autonómia kérdésének valamennyi kutatójánál nagyobb gondot fordított a főkegyúri jog alkotmányos szempontból való tisztázására s azt jogtörténeti alapon tiszta világításba hozta. Munkája három részre szakad. Legelőször megállapítja a főkegyúri jog természetét és alkotmányunkhoz való viszonyát, azután ismerteti a főkegyúri jog gyakorlásának módját a multban és jelenben s végül e két fontos kérdésre adott feleletekből levonja a következtetést, hogy minő szerephez juthat az autonómia a főkegyúri jogok gyakorlata körül. Törvényeinkből bebizonyítja, hogy alkotmányunk a főkegyúri jogot sohasem tekintette egyformának a király egyéb jogaival. Nem tagadja, hogy ez a jog a mindenkori államfőé, de annak nem államhatalmi, hanem az egyháztól kapott személyes természetű joga. Törvényeinkben s a királyi intézkedésekben, mihelyt ezek a főkegyúri jogok terén mozogtak, mindenütt megtalálják annak a ténynek feltűnő hangzatosát, hogy az ezen intézkedések alapját alkotó jogaim különbözik a király többi cselekedeteinek jogcímétől. A magyar királynak a magyar alkotmány erejénél fogva circa sacra ugyanolyan jogai vannak az egyházzal szemben, mint más államok uralkodóinak, a Szentsektől, tehát *egyházi jogforrásból* azonban kivételes egyházi hatalmat is nyert: a főkegyúri jogot s ezt a magyar alkotmány is elismerte és a magyar közjog részévé avatta, s mint ilyen, alkotmányos ellenőrzés mellett gyakorlandó. A főkegyúri jognak ezen különleges s a többi államfői jogtól elütő természete okozta gyakorlatának a többi jogok gyakorlatától elütő módját. *Túri* számtalan adattal bizonyítja a jogok gyakorlatának e különféléseit s egészen pontosan megállapítja e különbség mértékét és módját úgy a helytartótanács, mint a felelős minisztérium praxisában. A multnak minden részletre kiterjeszkedő és minden támasztható ellenvetést nyomós történeti érvekkel megoldó bemutatásából onként következnek a főkegyúri jogok autonómia útján történő gyakorlásának elvei. Az autonómia és a főkegyúr közötti jogviszony ugyanolyan marad, aminő volt a főkegyúr s a főkegyúri jogok gyakorlásával eddig megbízott közegek előtt. Amennyi hatalmat az eddigi közegek — helytartótanács s a miniszter — bírtak, annyit az autonómia is megkaphat a főkegyúri jog szerint nélkül. A végrehajtó hatalmat azonban a király főfelügyeleti jogánál fogva époly jogkör illeti meg a kath. autonómiával, mint a protestánsok vagy görögkeletiek autonómiájával szemben. Nem támadhat nehézség még a miniszteri felelősség kérdésében sem, mert a miniszter mindig felelős lesz azért, hogy az autonómia az autonómiát beikkelyező törvény keretében mozog-e vagy sem. Nem fog csörbulni az 1848:III t.c. 7. §-a sem, mely az érsekek, püspökök, prépostok és apátok kinevezését a felelős miniszter ellenjegyzése mellett rendeli, mert akár a püspöki kar, akár maga az autonómia legfőbb szerve kapná is meg a kandidatelásra való jogot, a főkegyúr a kinevezést csak miniszteri ellenjegyzéssel gyakorolná. Törvény útján kell létesíteni az autonómiát, de nem az autonómia szervezetét, hanem csak az autonómikus szervezkedés jogát kell — és pedig előlegesen — beikkelyezni. *Túri* Bélának ez a munkája sok történelmi ismeretnek s nagy erudíciónak eredménye, csakúgy, mint a szerzőnek egyéb közjogi tanulmányai, kivált az 1848:III t.c.-ről az alkotmányos küzdelem idején írt becses munkája. Fejtegetései, érvelése, cáfolatai becses szolgálatot fognak tenni úgy az autonómia kérdése fölött folytatandó parlamenti tárgyalások, mint a szervező kongresszus munkásainak. Okoskodása biztos fonál az autonómia kérdésének meg lehetősége bonyodalmas s az intelligens katolikus közönség előtt épen azért kevésbé ismeretes útvezetőiben. Előadásának módja is mindvégig vlsasztékos, emelkedett: a mindig szellemes publicistának tollát a biztos ítéletű s bőséges fejezvetű közjogásznak keze vezeti. *Túri* Béla munkája megjelent a *Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztályának kiadá-*

sában: ára 1 korona 60 fillér. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében (Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2.) s minden hazai könyvkereskedésben.

VEGYESEK.

Pásztorjáték Kerelószentpálon. A kerelószentpáli (Kisküküllő m.) iskolásgyermek a kereszténységnek fonséges ünnepét, a szent karácsonyt, élvezetes kis pástorjáték előadása által tették még szebbé, kedvesebbé és változatosabbá. A darab címe: «Karácsonykor», szerzője: Kovács Nándor. A darab egyike azon legnépszerűbb pástorjátékoknak, amelyek, különösen Erdélyben, nagy elterjedésnek örvendenek, közvetlenségüknel és szívhez szóló szépségüknel fogva. A gyermekek valóban remekeltek is, hogy a kis darab szépségeit minél inkább érvényre juttassák. Dícséretükre legyen mondva, ez sikerült is a kedves kis apróságoknak mindkét ízben: dec. 25-én és 27-én este. A mi jóságos Püspök urunk a kis szereplőknek a meghívóra izléses érmeckét meg képecskéket küldött, amelyeket Kászonyi Alajos dr., plébános osztott szét a kisdedek között néhány elismerő és buzdító szó kíséretében s egyben a közönségnek is megköszönte szíves megjelenését és pártfogását. Eközben jelezte, hogy a befolyt 38 koronát az ujonnan létesült iskolai hittan könyv-alap pénzéhez esatolja. Nem mulasztatjuk el, hogy Antal Árpád, kerelószentpáli róm. kath. kántortanító is meg ne emlékezzünk, aki elismerésre méltó ügybuzgósággal tanította be a játékot és rendezte az előadást. «Közművelődés.»

Gazdasági ismétlőiskolások előadása Szarhegyen. Karácsony napján a «Tankönyveszerzési alap» javára *Both Ferenc* szaktanító és *Bothné Barra Irma* tanítóno fáradságot nem ismerő munkássága folytán a felszegi iskolánál színre került *Erdősi Károly: «Angyal-szivek karácsonya kép és Szabó János «Bethlehemi bakter» karácsonyi pástorjátéka.* A nagyközönség alig tudott betelni a ritka élvezettel, pedig oly sokan voltak, hogy mint szokás mondani, egy tü sem eshetett le közéjük. Közökhajra dec. 29-én meg kellett ismételni a darab előadását. Minden növendék tudta szerepét sugó nélkül, tudta a maga idejét, helyét, kötelességét. A vallásos és még romlatlan szívű székelő nép előtt a békesség ünnepét: a szent karácsonyt, így lehet igazán még nagyobb ünneppé tenni. 20 és 10 filléres beléptidij mellett az alap javára befolyt 50 kor. Fölülzettek Szarhegyről *Bartalis Imréné* és *Ferencz Dénes* adótárnok, továbbá *Csikszépvizi Nagy István* kjszó, *Deák Elek* egyh. gondnok és *Deák Kálmán* urak.

Gyermekek ünnepe. Miza községben az iskolásgyermek a karácsonyi ünnepek alatt és háromkirályokkor is megismételt rendkívül sikerült pástorjátékot rendeztek. E játék, amennyiben ezen a környéken még ismeretlen volt, az egész környék teljes érdeklődésével találkozott s az összesen tizszer előadott pástorjáték mindenkor zsufolt teremben játszódott le. Derék és nagy munkát végzett e község két tanítója, *Horváth Mihály* és *Hebenstreit Irén*, úgyszintén *Nagy István* káplán is. kik fáradságot nem ismerő vasakarattal és szorgalommal valóban olyant produkáltak, ami az egyszerű gyermekek tehetségének és lelki világának szép jelét adta s a közönségnek nemcsak elfelejtethetlen élvezetet szereztek, hanem a szülők szívét örömmel töltötték be, a vallásos érzületet, a szép iránt való fogékonyságot nagyban előmozdították s ami egyik legnagyobb erkölcsi siker, közelebb jutottak a nép szívéhez. Dacára annak, hogy az előadásokhoz szükséges díszletek, a szereplők ruházata és ajándékaik tetemes kiadással jártak s a belépti díj oly minimális összegben állapított meg, hogy az előadást a legszegényebb ember is megnézhesse, a tiszta jövedelem mégis meghaladja az 50 koronát, mely összeg ifjúsági könyvtár beszerzésére fordítatik. A jó példa követése céljából, de meg azért is, hogy a rendezők és

szereplők a fáradsággal megelégedjenek.

Gyermeknövekedés beszerzésével a lenlétét tek. Sz. torjáték tudásra sikerült tanító r.

Nyugati Tanügyi zióját s két főle masztar hogy a lések t foglalko a nemz nitóink sem fo társunk hogy az randum oktatás megígér szólo t és beny havába gette a zott tar új nyu

Adó Az Ors újabb Sándor nonok rona. A az egy utca 28

Kar estején című p mekek szerept a pász tanító pástor 15 kor rint is jóraval az Iste egyszer tanítov

S. tén a tanfelv vntalbo zásoka bitésén niszter széki lőségh vilá os vényes tanító net az Sz. F. színül

szereplők legalább ilyen úton-módon jutalmaztassanak a fáradságért és erkölcsi sikerért, ezeket a sorokat készséggel közöltük.

Gyermekek ünnepe. A *pücsi* róm. kath. népiskola növendékei f. hó 12-én az ifjúsági könyvtár és tanszerek beszerzésére buzgó tanítójuk, *Sztankovits* János vezetésével a kaszinó helyiségében nagyszámú közönség jelenlétében tombolával egybekötött színelőadást rendeztek. Színrekerült *Sztankovits* János 4-felvonásos pásztorjátéka. Az igazán megható, minden ízében alapos tudásra valló előadás és a művészi kétszólamú énekek sikerült bemutatása a buzgó és minden téren tevékeny tanító nagy dicséretére szolgál.

Nyugdíjkérdés. Az Egerben megjelenő *«Népiskolai Tanügy»* legutóbbi száma a tanítói nyugdíjtörvény revízióját sürgeti. Rámutat azokra a kívánságokra, amelyeket főleg a kántortanítók és a hitfelekezeti tanítók támasztanak a revízióval szemben. Végül azt javasolja, hogy a tanítók vegyék föl a nyugdíjügyet egyesületi gyűléseik tárgysorozatába és hassanak oda, hogy a sajtó is foglalkozzék vele. «Joggal remélhetjük — ugymond — hogy a nemzeti kormány, amely oly szép tanujelét adta tanítóink iránt való szeretetének, ezt a nyugdíjkérdésben sem fogja tőlünk megvonni.» Igen örülünk, hogy lap-társunk ezt a kérdést felszínre hozza, mert tudvalevő, hogy az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács e tárgyban memorandumot nyújtott át gr. *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak és a miniszter úr már akkor megígérte, hogy a tanítói nyugdíjtörvény revíziójáról szóló törvényjavaslatot legrövidebb időn belül elkészíti és benyújtja az országgyűléshez. Lapunk múlt év aug. havában «Segítsünk öreg kartársainkon» cím alatt sürgette a revíziót és azt kívánta, hogy a már nyugdíjazott tanítók sorsán visszamenőleg könnyítsen majd az új nyugdíjtörvény.

Adományok a katolikus Iskolaegyesületnek. Az Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesület céljaira újabbán a következő adományok érkeztek *Giessenwein* Sándor dr. apát-kanonok elnökhöz: *Schlegel* Péter kanonok Győr 100 korona, *Vajda* Ödön zirci apát 20 korona. A beérkezett adományokat köszönettel nyugtázza az egyesület elnöksége Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28., Szent-István-Társulat.

Karácsonyi pásztorjáték. *Ipolynyitrán* karácsony estéjén az iskolás gyermekek «Az elveszett gyermek» című pásztorjátékot igen sikerülten adták elő. A gyermekek értelmesen, esaknem megkapóan játszották el szerepüket. A helység lakói nagy számban voltak jelen a pásztorjátékon és halásan mondtak köszönetet lelkes tanítójuknak. *Biath* Jánosnak fardozásaiért, amellyel a pásztorjátékot rendezte és betanította. A belépti-díjből 15 korona gyűlt egybe, mely összeget értesülésünk szerint iskolai célra fordítják. Azt hiszem, hogy minden jóra való katolikus ember érzelmét tolmácsolom, midőn az Isten áldását kérem *Ipolynyitra* érdemdús tanítójára, egyszersmind kívánom, hogy minél több ilyen buzgó tanítóval áldaná meg a jó Isten hazánkat. *Beküldő.*

Szerkesztői üzenetek.

S. J. Levélben feleltünk — **T. L.** A megye területén a nyugdíjviszonyokban beállott változásokat a kir. tanfelügyelő nyilvántartja. A főtartó helyi hatóság hivatalból jelenti be a tanítói fizetésekben beállott változásokat. Jelen esetben azt tanácsoljuk, hogy a helyesbítésért folyamodjék a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz. Melléklet a díjlevél. A kérvényt az iskolaszéki elnök úr hivatalból terjeszti be a kir. tanfelügyelőséghez. — **Sz. B.** Az 1907. évi XXVII. t.-c. 12. és 14. §§. vilá:osan megszabja, hogy az 1893. évi összeírás adatai érvényesek, azokon változtatás nem eszközölhető, sem a tanító előnyére, sem a tanító kárára. — **P. J.** Köszönet az értesítésért. — **N. J.** Beérkezett. Ismertetjük. — **Sz. F.** A személyi pótlék megadásának részleteit valószínűleg miniszteri rendelet fogja megállapítani. Addig

is a következő eljárást javasoljuk: 1. Kérvényt intéz a miniszter úrhoz. 2. A kérvényt az iskolaszék pártoló felterjesztéssel beküldi az egyházi főtanfelfügyelőséghez. Innen az egyházi főhatóság pártolólag átteszi a közgazgatási bizottsághoz, végül a közigazgatási bizottság fölküldi a miniszteriumba, — **T. Z.** Köszönet az értesítésért. — **M. L.** A hitközségi iskolaadót a helyben nem lakó, de helyben birtokos kath. hívó és fizetni köteles fekvősége után. — **K. J.** Beérkezett. Fölhasználjuk.

Felölös szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Udvardon (Komárom m.) héttanítós iskolánknál egy tanítói állásra *január 30-ig* pályázat hirdettetik. Jövedelem: hitközségtől 600 kor., államszegély 400 kor. kérelmezve. Butorozott szoba fűtés, takarítással. Ismétlő iskoláért külön díjazás. Kántorságban segítkezik. Pályázatok *Duschek János* esperes-plébánoshoz küldendők *Udvardra. Szabó János*, főtanító. 30 1—1

Győri püspöki megye.

Csapat (Sopron m., vasut, posta helyben) községben megüresedett egyik osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Pályázhat róm. kath. okleveles nőlen tanító. Az állás ideiglenesen töltetik be. Javadalma: egy butorozott szoba, kertilletmény és államszegellyel 1000 kor. Kötelessége egy osztályt vezetni, az ismétlősök oktatásában segítkezeni, a győregyházmegyei róm. kath. népiszkolák tanítóinak «Szolgálati Szabályzatát» követni. A pályázati határidő *f. év január 24-ike.* Az állás azonnal elfoglalandó. *Iskolaszék.* 21 2—2

Kassai egyházmegye.

A **radomai** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: A) mint tanítóknak: 1. Tanításért a hivatól 160 kor. 2. Suszter Konstantin püspöki alapítványból 52 kor. 3. Tandij címen a lengyelektől 25 kor. 4. 8 öl kemény tüzfának értéke és fuvar-díja 40 kor. B) mint kántornak: 1. Stolaris jövedelme 60 kor. 2. Földbirtokjövödelme 100 kor. 3. Rozs 11 köből tetézte 140 kor. 4. Zab 11 köből tetézte 81 kor. 24 fillér. 5. 13¹/₂ igás napszám 81 kor. 6. Ostyasütésért 14 kor. 7. 6 db. szarvasmarha legeltetési joga 24 kor. 8. A tanterem fűtése címen 4 öl kemény tüzfának vágatása és a tanító udvarára való beszállítása. 9. Van két szoba, konyha és kamarából álló lakása, istálló, esűr és házikert. Ezenkívül az 1907. évi XXVII. t.-c. értelmében kérni fogja a hitközség az 1000 koronáig való kiegészítéshez szükséges államszegélyt. Választás *január hó 30. d. e. 10 órakor* fog megtartatni. Kérvények a radomai (Sáros vármegye) róm. kath. plébánia címére január hó 28-ig beküldendők. Személyes megjelenés szükséges. *Onodi Pál*, róm. kath. h. lelkész. 24 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Trencsénpéterii (Trencsén m.) róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet okleveles kántortanítói állomásra. Fizetése: lakáson és házikerten kívül 550 korona, mely államszegellyel 1000 koronára kiegészítettik. Tót nyelvismerete szükséges. Pályázati határidő *február hó 29.*

Kervények iskolaszéki elnök címére Trencsénpéterire küldendők. *Prihoda János* plébános, iskolaszéki elnök. 31 1-1

A drétoimai róm. kath. népiskolánál megüresedett tanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalmazása: 700 kor. államsegély, 100 kor. hitközségtől, kertilletmény, 8 méter tűzifa, lakás. Fizetékiesítés folyamában. Választás *január 26-án*. Személyes megjelenés kívántatik. *Hutrik János*, isksz. elnök. 22 1-1

Rozsnyói püspöki megye.

Az államhoz való kinevezés folytán üresedésbe jött **divenyoroszi** kántortanítói állomásra pályázat hirdetik. Jövedelme az új törvény értelmében: a hitközségtől 600 kor., a nyereendő államsegélyből 400 kor. Stóla körülbelül 200 kor. Két szobából álló lakás, korpótlék, gyümölcsös- és zöldségszert. 33 méter tűzifa fölaprúva. Kellően felszerelt folyamodványok az iskolaszék címére *január 29-ig* elfogadtatnak. Választás 29-én délután 2 órakor. Személyes megjelenés kívántatik. **Divenyoroszi** (Nógrád m.) u. á. *Krivány-Gyetta. Dulla Nándor*, plébános. 25 1-1

Szatmári egyházmegye.

Pályázat hirdetik a **szatmári** róm. kath. plébániai orgonista állásra. Ennek javadalma: 1. a kegyuri városi: a) külön udvaros lakás, b) 17 kataszt. hold szántóföld használata, c) 20 m³ tűzifa erdei raktáron. 2) 600 kor., amely esetleg kiegészülhet 300 koronával személyi pótlékkal. 2. Az egyháztól stólaris és egyéb jövedelem mintegy 500 korona. Ez állásért a folyamodás, igazolásával a vallás, életkor és a családi állapotnak, továbbá az orgonistai képességnek s enemi netáni eddigi szolgálatnak, alant megnevezett hivatalhoz intézve a folyó évi *február 20-ig* nyújtandó be. A folyamodóknak készen kell lenniök arra, hogy orgonálásuk s éneklőhangjuk bemutatása végett fölhívásra a kitűzött időben megjelennek a szatmári székesegyházban. *Szatmári róm. kath. plébániai hivatal*. 28 1-1

Székesfehérvári egyházmegye.

Isztimer (Fejér megye) róm. kath. iskolájához az első tanosztály vezetésére okleveles, németül is tudó férfitanító kerestetik. Fizetése: a hitközségtől 700 kor., a vasárnap délutánonként másfél óráig tartandó ismétlő iskolaért 40 korona, egy butorozott szoba szükséges tüzelőfával. A törvényes 1000 koronáig leendő fizetékiesítésért államsegély kéretik. Az állomás azonnal elfoglalandó és iskolaév alatt el nem hagyható. Kérvények felszerelve folyó évi *február 1-ig* az iskolaszékhez küldendők. *Janky Ele* esperes-plébános, iskolaszéki elnök. 26 1-1

Szombathelyi egyházmegye.

Bányácska fiókközség (Németújvár mellett) róm. kath. tanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelme: egy-szobás lakás, konyha és gazdasági épületen kívül 7 mérő búza a 8 kor.; 14 mérő rozs a 6 kor. 40 fillér; 4 öl puba tűzifa házhoz szállítva a 18 kor.; minden iskolás (40-50) után 2 kor., az ismétlősök után 30 kor. Államsegély 357 kor. A még hiányzó rész a községtől. A 200 koronáért folyamodtunk. Ha földet kíván pénz helyett, kap. Pályázhatnak okl. tanítónok is. Tannyelv német-magyar. Az épület nincs a legjobb karban. Választás *e hó 25-én*. Az állás azonnal elfoglalandó. Folyamodványok **Németszentgrót** (Vas m.) *Potaki Ferenc* plébános nevére címzendők. 16 2-2

A várföldi tanítói állásra 600 korona készpénzfizetéssel pályázat hirdetik. A fizetés rendezve lesz. Személyes megjelenés előnyös. Kérvények a bánok-szentgyörgyi plébániához (Zala megye) *február hó 2-ig* küldendők. 29 1-1

Veszprémi egyházmegye.

Sandi (Somogy m.) kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme díjvel szerint 768 korona készpénzben és terméskészletben. Államsegélyért az iskolaszék folyamodik. Kötelmei: a mindennapi- és ismétlőiskolákat tanítani, helyi szokásos kántori teendőket elvé-

gezni. Határidő *február 4*. Személyes megjelenés kívántatik. Fövilágosítást ad *Nagy Virgil* iskolaszéki elnök Miháldon. 33 1-2

Dereskei róm. kath. kántortanítói állás üresedésben van. Javadalom: az eddigi államsegéllyel 800 kor., kétszobás lakás mellékhelyiségekkel, istálló négy marhára. Pályázati határidő *február 11*. *Korbély György* plébános. Nyárad, u. p. Dáka, Veszprém megye. 32 1-1

Allamsegély kérvényezéséhez nélkülözhetetlen!! Ötödik, tökéletesített kiadás. Magyarazó füzet 1 K., a 16 nyomt. szintén 1 K. (Csak egyszerűen kitölteni s mellékelni kell.) Kapható: *Lenygyel Béla* kántortanítónál, Farkasaszó (Szatmár megye.). 23 1-10

Mély vallásos hangulatú

zeneművek Orgonára (harmoniumra is használhatók): **Bach**: «Orgonaművek» 3-60 K. — **Grieg**: Szerzeművek 2-50 K. — **Herzog**: Általános előjáték 2-50 K. — **Liszt**: Org. szerzeművek 2-60 K. — **Rinck**: Album 2-50 K. — **Volkmar**: Orgona-album 2-60 K. — **Reinhard**: Oratoriumi darabok 2-60 K. — **Geisler**: Elő- és utójátékok 1-30 K. — **Hesse**: album 3-60 K. — **Volekmar**: Ünnepi praládiumok 1-30 K. — **Wachs**: La chapelle catholique 2-60 K. — **Volekmar**: Orgel-Archiv 2-60 K. — **Ritter**: Gyakorlati orgona-iskola két vaskos kötetben, összesen 7-20 K. — **Vilbac**: Harmonium gyöngyei 2-50 K. — **Nemesovits**: Gyakorlati orgonasz 3-60 K. — **Körner**: Gyakorlati orgonasz 3-60 K. — **Kontor Elek**: Dallamos ünnepi praládiumok 5-60 K. — **Brichta E.** zeneműkereskedése **Törökbálint** (Pestmegye). 27-1.

Minden tanítónak nélkülözhetetlen A tanítói állásról

szóló könyv, mely a tanító alkalmazására, mel-lékeltoglalkozására, fegyelmelési jogára, to-vábbá katonai, fizetési és nyugdíjügyeire vo-natkozó összes törvényeket, rendeleteket és döntvényeket tartalmazza. — Kiadja a **Győr-egyházmegyei Főtanfelügyelőség**. Megrendelhető 1-50 K-ért Egyházmegyei nyomda, Győr címen.

Ugyanott kapható **A róm. kath. népisko-lák közigazgatása** 3 koronáért *székes*

4 3-3

Allamsegély-kérvény és mellékletei.

Utmutató a fizetés kiegészítési és korpótlék államsegély kérvényezéséhez, kérvénymintákkal és mellékleti űrlapokkal 2 korona *székes*

Tananyagbeosztási nyomtatvány

az évi tanmenetnek a róm. kath. vagy bármelyik Tanterv alapján tantárgyak és osztályok vagy osztályok és tantárgyak szerint külön lapokon.

Részletes Tanterv-nyomtatvány

az együttes osztályok tananyagának ugyanazon lapen való feldolgozására szolgáló fizetekben a 6. vagy 6. együttes oszt. számára 2 K. 4. oszt. 1-80 K. 3. oszt. 1-60 K. 2. oszt. 1-40 K. 1. oszt. sz. 1 K előleges beküldése mellett megrendelhető.

Gyerkes Mihály igazg.-tanítónál Székelyudvarhely.

712

Szőlőoltványok:

hiányok pótlására 2 éves dús gyökérrel, zöldoltással készítve ezre 100 frt. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre — 80 frt. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 forint.

Fásoltványok:

Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépségihával, eredési biztossággal ezre 45 frt. Mind Riparia Portalisra oltva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Szilankamenka, Furmint, Sárféher, Mézes-féher, Ezerjő, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramo. **Csemegefajok:** Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. oszt. 10 frt, sima Rip. Port II. oszt. 5 frt, gyökeres Rip. Port. I. oszt. 16 frt, gyökeres Rip. Port. II. oszt. 10 frt, gyökeres 2 éves gyökerű 18 frt. **Hazai nemes vesszők** sima 10 K, gyökeres 30 K a fenti fajokból. Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzét visszaadom. Tavasz szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár négyedrészét kérem beküldeni. **Hegyi bor:** Siller, fehér — 50 korona, vörös 60 korona.

SZÉKELY I. JÓZSEF

Gyöngyös, Szent-Urbán-Templom.

698 6-20

Elismert csak elsőrangú műremek a valódi

ZIMMERMANN-féle

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi célokra.

Tanároknak részletfizetésre megegyezés szerint.

Nagyon ajánlatos különlegesség:

ZIMMERMANN-féle
iskolaharmoniumok
170, 190 és 220 K.

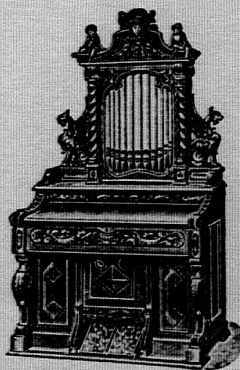
Képvisele Ausztria-Magyarország részére:

HÖRL NÁNDOR

POZSONY,

Ventur-utca 24.

Képes árjegyzék ingyen.



Ujdonság! 456 Ujdonság!

Piano „Continental“

teljes zongorahanggal; elegáns elsőrendű
Salon-Pianinot 560 koronáért

Csak a fenti cégnél kapható. Prospektus ingyen.

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

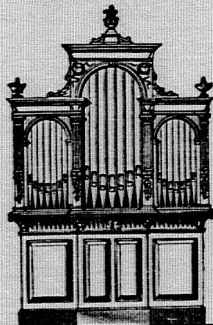
Budapest, X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)



Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomáig. Tanerőknek s lekeszeknek különös szalekedelmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 798

CSEH ISTVÁN

orgona- és harmonium építőmester **Egerben.**



Ajánlkozom mindenemű templomi orgona- és harmonium-készítésére a legújabb légnymatú, (pneumatikus) cső-rendszer szerint, igen jutányos árak mellett.

Régi orgonaátalakításokat, javításokat, tisztításokat és hangolásokat olcsón vállalom el jótállás mellett.

Már megjelent!

Kedvezményes árak!

Karácsonyi duda-játék (Pastorale) C dur

ára 1 korona helyett 60 fillér.

Karácsonyi és újévi ajándékul

igen alkalmasak még a következő szép, hasznos és praktikus egyházi zeneművek:

Hazafias Mária dalok I. (2 kor.), **II. legújabb** (2 kor.), **Mária-dalok I.** (1 kor.), **II.** (1 kor.), **III.** (2 kor.), **IV.** (1 kor.), **V.** (2 kor.), **VI.** (1 kor.). — **Miatyánk Üdvözlégy** (1 kor.).

Magyar dallamos ünnepi praeludiumok az összes hangnemekből (4 korona).

Megrendelhetők a fenti kedvezményes árakban (a pénz előzetes beküldése mellett) a szerző kollégánk címén: **Kontor Elek**, Budapest, VII., Thököly-út 42. sz., II. em., 6. ajtó. (Ugyanitt világi zeneművek is kaphatók.)

UJABB KIADVÁNYOK

KEDVES TÖRTÉNETEK.

Fiatal leányok számára.
Irta: G. BÜTTNER JULIA.

Ára
kötve
2
korona.

UJ VILÁG

Elbeszélés az ifjúság számára. Irta:
SZIKLAY JÁNOS.

Ára
kötve
2,40
korona.

A főkegyuri jog és az Autonomia

Különös tekintettel a vallás- és tanulmány-
alapítványokra. — Irta TURI BELA — 2000
Felolvasás 67. Ára füzve 1 kor. 60 fill.

Boldog ország

Keresztény szociális dráma. —
Három felvonásban. Irta ER-
dősi Károly. — Előjatekkal
Ára füzve 2 korona.

Róm. Kath. Erkölcstan

Kereskedelmi felsőbb leány- és polgári iskolák
részére. — Irta RES JÁNOS. — 2000000
Ára füzve 1 korona 40 fillér.

Magyar- ország társadalma

a XI. század törvényeiben.
Irta dr. ERDELYI LÁSZLÓ.
Ára füzve 3 korona.

Versek.

Irta FÖLDES ZOLTÁN. 20000
Ára füzve 2 korona.

Seneca Erkölcsbölcselet

Irta ALLERAM GYULA. Ára füzve K 3 60

X. Pius pápa életének és ural- kodásának története napjainkig

Írták FRATER ALADÁR és dr. CZAMH
ÁRPÁD GILBERT
Ára füzve 6 kor., kötve 12 kor.

A katolikus hitelemzés tör- ténete Magyarországon

Irta ERDUJHELYI MENYHÉRT.
Ára füzve 7 korona.

**Megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyv-
kereskedésében, Bpest, IV., Kecskeméti-utca 2.**